

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Середня освіта (Фізична культура)»
підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями),
за предметною спеціальністю А4.11 Середня освіта (Фізична культура)
галузі знань А Освіта

Мета рецензованої освітньо-професійної програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти – забезпечення фундаментальної теоретичної та практичної підготовки конкурентоздатних фахівців за даною спеціальністю, здатних вирішувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми інноваційного та дослідницького характеру в галузі освіти з інтеграцією у європейський освітній простір та здатностей до реалізації педагогічної діяльності сфери фізичної культури та спорту зі спрямованістю на подальшу реінтеграцію тимчасово окупованих територій.

Представлена освітньо-професійна програма містить перелік 66 обов'язкових освітніх компонентів із загальної кількості 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1,4 роки. Програма передбачає інтеграцію навчально-методичної, науково-дослідницької і практичної підготовки, що дозволяє сформувати у здобувачів вищої освіти загальні та фахові компетентності й відповідні орієнтири на сучасні технології навчання у фізичній культурі, які обумовлюють їх здатність якісно та творчо працювати в закладах загальної середньої освіти.

Особливістю освітньо-професійної програми є увиразнення науково-дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти через участь у наукових проблемних групах, залучення здобувачів освіти до виконання науково-дослідної теми кафедри «Перспективні напрямки підвищення якості професійної підготовки фахівців фізичної культури і спорту» (державний реєстраційний номер 0117U005556), оприлюднення наукових доробків на щорічній Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні тенденції та перспективи розвитку якісної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в умовах ступеневої освіти». Програма враховує регіональну специфіку та потреби роботодавців у галузі освіти (фізична культура).

Структура освітньо-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)» включає основні компоненти, кількість кредитів та форми підсумкового контролю якості їх засвоєння для підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти до науково-дослідної, педагогічної та фізкультурно-оздоровчої професійної діяльності. Практичний компонент широко представлений у вигляді проходження виробничої педагогічної практики в закладах загальної середньої освіти та науково-педагогічної

практики. Підсумкова атестація проводиться у формі атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи.

Зміст освітньо-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)» спрямований на загальну і професійну підготовки конкурентоспроможного фахівця, який володіє методологією наукового дослідження, сучасними інформаційними технологіями, здатний до творчої навчально-методичної діяльності, самоосвіти та професійного самовдосконалення. Програма ґрунтується на наукових та практичних досягненнях у галузі освіти/фізична культура, у межах яких можливі подальша професійна і наукова кар'єри.

Рецензована освітньо-професійна програма «Середня освіта (Фізична культура)» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти є збалансованою та логічною, відповідає сучасним вимогам підготовки конкурентоспроможних фахівців, які володіють необхідними компетентностями для професійної діяльності за предметною спеціальністю А4.11 «Середня освіта (Фізична культура)» та може бути рекомендована до реалізації.

Рецензент:

доктор наук з фізичного виховання і спорту,
доцентка, професорка кафедри теорії та
методики фізичної культури Львівського
державного університету фізичної культури
імені Івана Боберського,
Заслужений учитель України

Наталія СОРОКОЛІТ

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Середня освіта (Фізична культура)»
підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями),
за предметною спеціальністю А4.11 Середня освіта (Фізична культура)
галузі знань А Освіта

Рецензована освітньо-професійна програма підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спрямована на забезпечення фундаментальної теоретичної та практичної підготовки конкурентоздатних фахівців за даною спеціальністю, здатних вирішувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми інноваційного та дослідницького характеру в галузі освіти з інтеграцією у європейський освітній простір та здатностей до реалізації педагогічної діяльності сфери фізичної культури та спорту зі спрямованістю на подальшу реінтеграцію тимчасово окупованих територій.

Представлена програма містить перелік 66 обов'язкових ОК із загальної кількості 90 кредитів ЄКТС за освітніми компонентами циклів загальної та професійної підготовки, термін навчання 1,4 роки.

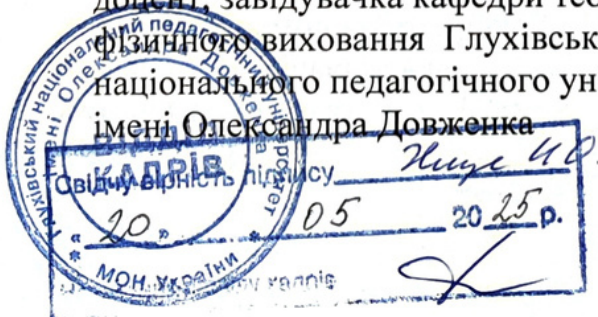
Зміст освітньо-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)» спрямований на загальну і професійну підготовку конкурентоспроможного фахівця, який володіє методологією наукового дослідження, сучасними інформаційними технологіями в галузі фізичної культури, здатний до творчої навчально-методичної діяльності та професійного самовдосконалення. Практична складова представлена у вигляді проходження виробничої педагогічної практики в закладах загальної середньої освіти та науково-педагогічної практики. Підсумкова атестація проводиться у формі атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи. Програма ґрунтується на наукових та практичних досягненнях галузей освіти / фізична культура, у межах яких можливі подальша професійна і наукова кар'єра.

Отже, рецензована освітньо-професійна програма «Середня освіта (Фізична культура)» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти є збалансованою, логічною, відповідає сучасним вимогам підготовки конкурентоздатних фахівців, які володіють необхідними компетентностями для професійної діяльності за предметною спеціальністю А4.11 «Середня освіта (Фізична культура)» та може бути рекомендована до реалізації.

Рецензент:

кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
доцент, завідувачка кафедри теорії і методики

фізичного виховання Глухівського
національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка

Наталія ХЛУС

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Середня освіта (Фізична культура)»
підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями),
за предметною спеціальністю А4.11 Середня освіта (Фізична культура)
галузі знань А Освіта

Метою рецензованої освітньо-професійної програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти є забезпечення фундаментальної теоретичної та практичної підготовки конкурентоздатних фахівців за даною спеціальністю, здатних вирішувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми інноваційного та дослідницького характеру в галузі освіти з інтеграцією у європейський освітній простір та здатностей до реалізації педагогічної діяльності сфери фізичної культури і спорту зі спрямованістю на подальшу реінтеграцію тимчасово окупованих територій.

Профіль освітньо-професійної програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за предметною спеціальністю А4.11 Середня освіта (Фізична культура) включає в себе загальну інформацію, мету і характеристику освітньої програми, придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання, викладання та оцінювання, програмні компетентності, програмні результати навчання, ресурсне забезпечення реалізації програми, академічну мобільність, перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічну послідовність, структурно-логічну схему ОП, форму атестації здобувачів вищої освіти, а також матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми та матрицю забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми.

Особливістю рецензованої програми є те, що вона передбачає інтеграцію навчально-методичної, науково-дослідницької та практичної підготовки, що дозволяє сформуванню у здобувачів вищої освіти загальні й фахові компетентності та відповідні орієнтири на сучасні технології навчання фізичній культурі, які обумовлюють їх здатність якісно та творчо працювати в закладах загальної середньої освіти. Представлена освітньо-професійна програма увиразнює науково-дослідницьку діяльність здобувачів освіти через участь у наукових проблемних групах, залучення студентів до виконання науково-дослідної теми кафедри «Перспективні напрямки підвищення якості професійної підготовки фахівців фізичної культури і спорту» (державний реєстраційний номер 0117U005556), оприлюднення наукових доробків на щорічних науково-практичних конференціях.

Дана освітньо-професійна програма передбачає формування у майбутніх фахівців таких важливих компетентностей як інтегральну, загальні та фахові компетентності під час вивчення освітніх компонентів (основні та вибіркові), проходження виробничої педагогічної практики в закладах загальної середньої освіти, науково-педагогічної практики, кількість кредитів та форми підсумкового контролю якості їх засвоєння для підготовки здобувачів

другого (магістерського) рівня вищої освіти до науково-дослідної, педагогічної та фізкультурно-оздоровчої професійної діяльності, підсумкової атестації у формі атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи.

Слід зазначити, що освітньо-професійна програма «Середня освіта (Фізична культура)» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти є збалансованою та логічною, має прикладний характер та пропонує комплексний й студентоцентризований підходи до здійснення діяльності в галузі освіти з фізичної культури, реалізує його через теоретичну та практичну підготовку, науково-дослідну, самостійну й індивідуальну роботу студентів.

Отже, дана освітньо-професійна програма «Середня освіта (Фізична культура)» відповідає сучасним вимогам підготовки конкурентоспроможних фахівців, які володіють необхідними компетентностями для професійної діяльності за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), за предметною спеціальністю А4.11 Середня освіта (Фізична культура) та може бути рекомендована до реалізації.

Рецензент:

кандидатка педагогічних наук, професорка,
завідувачка кафедри фізичного виховання
та спортивного вдосконалення
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ХАРКІВСЬКА
ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Олена ШКОЛА

Підпис	
Засвідчую	
Начальник відділу кадрів	
« 09 »	06 2025 рік

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Середня освіта (Фізична культура)» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), за предметною спеціальністю А4.11 Середня освіта (Фізична культура) галузі знань А Освіта

Представлена освітньо-професійна програма «Середня освіта (Фізична культура)» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за предметною спеціальністю А4.11 Середня освіта (Фізична культура) включає комплекс документів, розроблений Державним закладом «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» згідно вимог Міністерства освіти і науки України та сучасних потреб освітньої галузі у кваліфікованих фахівцях.

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Фізична культура)» оновлена науковцями навчально-наукового інституту охорони здоров'я і спорту при активній взаємодії з роботодавцями, фахівцями-практиками, здобувачами ОП, випускниками інституту.

У рецензованій програмі окреслені програмні компетенції розподілені на інтегральну, загальні та спеціальні (фахові) компетентності, що найбільш доцільно для запропонованої освітньо-професійної програми. Виокремлюється практична спрямованість спеціальних (фахових) компетентностей, які будуть використані в подальшій професійно-спрямованій діяльності фахівців галузі з урахуванням регіональних особливостей.

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Фізична культура)» складає перелік 66 обов'язкових освітніх компонентів (ОК) із загальної кількості 90 кредитів ЄКТС за освітніми компонентами циклів загальної та професійної підготовки, термін навчання 1,4 роки. План освітнього процесу цілком відповідає меті та завданням. Освітньо-професійна програма є збалансованою та логічною, має прикладний характер, передбачає інтеграцію навчально-методичної, науково-дослідницької та практичної підготовки, що дозволяє сформувати у здобувачів освіти загальні і фахові компетентності та відповідні орієнтири на сучасні технології навчання фізичній культурі, які обумовлюють їх здатність якісно та творчо працювати в закладах загальної середньої освіти. Результати цієї діяльності покращать рівень підготовки майбутніх учителів та відповідатимуть потребам стейкхолдерів.

Отже дана освітньо-професійна програма «Середня освіта (Фізична культура)» відповідає сучасним вимогам підготовки конкурентоспроможних фахівців, які володіють необхідними компетентностями для професійної діяльності за даною спеціальністю, і може бути рекомендована до реалізації.

Рецензент:

начальник управління освіти виконавчого
комітету Лубенської міської ради
Полтавської області

Мирослав КОСТЕНКО

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Середня освіта (Фізична культура)»
підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за
спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), за
предметною спеціальністю А4.11 Середня освіта (Фізична культура)
галузі знань А Освіта

Представлена освітньо-професійна програма «Середня освіта (Фізична культура)» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за предметною спеціальністю А4.11 Середня освіта (Фізична культура) включає комплекс документів, розроблений та оновлений проектною (робочою) групою навчально-наукового інституту охорони здоров'я і спорту ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» згідно вимог Міністерства освіти і науки України й сучасних потреб освітньої галузі у конкурентоспроможних фахівцях при активній взаємодії з роботодавцями, фахівцями-практиками, здобувачами ОПП, випускниками інституту.

Особливостями рецензованої освітньо-професійної програми є підготовка висококваліфікованого фахівця, який володіє великим обсягом професійних компетентностей, що обумовлює його здатність якісно та творчо працювати в закладах загальної середньої освіти. Результати цієї діяльності покращать рівень підготовки здобувачів до професійної діяльності та відповідатимуть потребам стейкхолдерів.

Дана освітньо-професійна програма передбачає формування у майбутніх фахівців таких важливих компетентностей як інтегральну, загальні та фахові компетентності під час вивчення освітніх компонентів, проходження виробничої педагогічної практики в закладах загальної середньої освіти та науково-педагогічної практики, підсумкової атестації у формі атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи. Фахові компетентності носять практичний характер і можуть бути використані у професійній діяльності майбутніх фахівців за даною спеціальністю з урахуванням регіональних особливостей.

Слід зазначити, що освітньо-професійна програма «Середня освіта (Фізична культура)» для підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти є збалансованою та логічною, має прикладний характер, пропонує комплексний й студентоцентризований підходи до здійснення діяльності в галузі знань Освіта з навчання фізичній культурі, а також реалізовує його через теоретичну та практичну підготовку й науково-дослідну роботу студентів.

Отже, дана освітньо-професійна програма «Середня освіта (Фізична культура)» відповідає сучасним вимогам підготовки конкурентоспроможних фахівців, які володіють необхідними компетентностями для професійної діяльності за цією спеціальністю і може бути рекомендована до реалізації.

Рецензент:

директор Кременського ліцею №4
Кременської міської ради
Луганської області

20.05.2023

Л. Новицький — Леонід НОВИЦЬКИЙ

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Середня освіта (Фізична культура)»
підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями),
за предметною спеціальністю А4.11 Середня освіта (Фізична культура)
галузі знань А Освіта

Метою освітньо-професійної програми є забезпечення фундаментальної теоретичної та практичної підготовки конкурентоздатних фахівців за даною спеціальністю, здатних вирішувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми інноваційного та дослідницького характеру в галузі освіти з інтеграцією у європейський й світовий освітній простір та здатностей до реалізації педагогічної діяльності сфери фізичної культури та спорту зі спрямованістю на подальшу реінтеграцію тимчасово окупованих територій.

Представлена освітньо-професійна програма «Середня освіта (Фізична культура)» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за предметною спеціальністю А4.11 Середня освіта (Фізична культура) включає комплекс документів, розроблений Державним закладом «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» згідно вимог Міністерства освіти і науки України та сучасних потреб освітньої галузі у кваліфікованих конкурентоспроможних фахівцях.

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Фізична культура)» складає перелік 66 обов'язкових освітніх компонентів (ОК) та їх логічну послідовність із загальної кількості 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1,4 роки за освітніми компонентами циклів загальної та професійної підготовки.

Дана освітньо-професійна програма встановлює і точно визначає мету та очікувані результати навчання, зміст освітнього процесу та технологію його реалізації. Профіль освітньо-професійної програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за даною спеціальністю включає в себе загальну інформацію, мету і характеристики освітньої програми, викладання та оцінювання, програмні компетентності, програмні результати навчання, ресурсне забезпечення реалізації програми, придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання, академічну мобільність, перелік обов'язкових освітніх компонентів (ОК), логічну послідовність обов'язкових освітніх компонентів, форму атестації здобувачів вищої освіти, а також матрицю відповідності програмних компетентностей (ЗК – загальні компетентності, ФК – фахові компетентності) освітнім компонентам освітньої програми, матрицю забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними освітніми компонентами освітньої програми.

Основними особливостями освітньо-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)» є інтеграція навчально-методичної, науково-дослідницької та практичної підготовки, що дозволяє сформувати у здобувачів освіти загальні і фахові компетентності та відповідні орієнтири на сучасні

технології навчання фізичній культурі, які обумовлюють їх здатність якісно та творчо працювати в закладах загальної середньої освіти.

Представлена освітньо-професійна програма передбачає формування у майбутнього фахівця таких важливих компетентностей як інтегральні, загальні та фахові компетентності під час вивчення основних та вибіркових компонентів, проходження виробничої педагогічної практики в закладах загальної середньої освіти, науково-педагогічної практики та атестації у формі атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи.

Слід зазначити, що освітньо-професійна програма «Середня освіта (Фізична культура)» для підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти є збалансованою та логічною, має прикладний характер та пропонує комплексний й студентоцентризований підходи до здійснення діяльності в галузі освіти та фізичної культури й реалізовує його через теоретичну і практичну підготовку, науково-дослідну роботу студентів.

Отже дана освітньо-професійна програма «Середня освіта (Фізична культура)» відповідає сучасним вимогам підготовки конкурентоспроможних фахівців, які володіють необхідними компетентностями для професійної діяльності за даною спеціальністю, заслуговує на позитивну оцінку та може бути рекомендована до реалізації.

Рецензент:

Заслужений учитель України,
учитель вищої категорії,
вчителька фізичної культури
Володарського ліцею імені В. П. Мельника
Володарської селищної ради
Білоцерківського району
Київської області

[Signature] Лариса МОКРИНСЬКА

14.05.2025

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Середня освіта (Фізична культура)»
підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями),
за предметною спеціальністю А4.11 Середня освіта (Фізична культура)
галузі знань А Освіта

Метою представленої освітньо-професійної програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти є забезпечення фундаментальної теоретичної та практичної підготовки конкурентоздатних фахівців за даною спеціальністю, здатних вирішувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми інноваційного та дослідницького характеру в галузі освіти з інтеграцією у європейський освітній простір та здатностей до реалізації педагогічної діяльності сфери фізичної культури та спорту зі спрямованістю на подальшу реінтеграцію тимчасово окупованих територій.

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Фізична культура)» оновлена науковцями навчально-наукового інституту охорони здоров'я і спорту при активній взаємодії з роботодавцями, фахівцями-практиками, здобувачами ОП, випускниками інституту.

Рецензована освітньо-професійна програма «Середня освіта (Фізична культура)» складає перелік 66 обов'язкових освітніх компонентів (ОК) із загальної кількості 90 кредитів ЄКТС за освітніми компонентами циклів загальної та професійної підготовки, встановлює та точно визначає мету, зміст освітнього процесу, очікувані результати навчання й технологію його реалізації.

Дана освітньо-професійна програма передбачає формування у майбутніх фахівців таких важливих компетентностей як інтегральну, загальні та фахові компетентності під час вивчення освітніх компонентів, проходження виробничої педагогічної практики в закладах загальної середньої освіти та науково-педагогічної практики, атестації у формі атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи. Фахові компетентності носять практичний характер і можуть бути використані у професійній діяльності майбутніх фахівців за даною спеціальністю.

Отже, освітньо-професійна програма «Середня освіта (Фізична культура)» є збалансованою та логічною, має прикладний характер та цілком відповідає сучасним вимогам підготовки конкурентоспроможних фахівців, які володіють необхідними компетентностями для професійної діяльності за цією спеціальністю, заслуговує на позитивну оцінку та може бути рекомендована до реалізації.

Рецензент:

директор ВСП «Фаховий коледж»
Державного закладу «Луганський
національний університет
імені Тараса Шевченка»

Наталія МОТУНОВА

Рецензія-відгук

на освітньо-професійну програму «Середня освіта (Фізична культура)»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності А4.11 Середня освіта (Фізична культура)
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Якісна підготовка майбутніх вчителів фізичної культури є одним із важливих завдань закладу вищої освіти. Орієнтиром векторів професійної підготовки є високий рівень вимог до викладання навчальних дисциплін, висока професійна і загально-наукова підготовка професорсько-викладацького складу, високий рівень та викладання матеріалу, запровадження в освітній процес інноваційних методик.

Освітньо-професійна програма (ОПП), що реалізується у ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» за спеціальністю А4.11 Середня освіта (Фізична культура) відповідає вимогам професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ № 1225 від 29.08.2024 р.), та враховує сучасні тенденції розвитку сфери освіти та розроблена з урахуванням вимог ринку праці.

ОПП регламентує мету, очікувані результати, зміст і технології реалізації освітнього процесу, кадрове, матеріально-технічне, інформаційне та навчально-методичне забезпечення підготовки випускника да даною освітньою програмою. Програма спрямована на підготовку фахівця, здатного вирішувати складні нестандартні завдання і проблеми інноваційного та дослідницького характеру у галузі освіти, забезпечення його знаннями і уміннями, психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу у закладах освіти, сучасними педагогічними технологіями з урахуванням вимог в магістратурі.

Серед сильних сторін освітньо-професійної програми варто відзначити її практико-орієнтовану спрямованість та дослідницьку складову. Студенти кожен рік приймають участь у конференціях різного рівня, друкують статті, є переможцями у конкурсах наукових робіт. Особливу увагу приділено набуттю студентами практичних навичок у сфері середньої освіти, що забезпечується наявністю виробничих практик (виробнича педагогічна практика в закладах загальної середньої освіти, 9 кредитів, науково-педагогічна практика, 6 кредитів).

З урахуванням вищезазначеного вважаємо, що ОПП Середня освіта (Фізична культура) другого (магістерського) рівня вищої освіти можна рекомендувати для підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності А4.11 Середня освіта (Фізична культура) у ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Рецензент:

президент ГО «Українська федерація
«Спорт заради розвитку»»,
керівник Всеукраїнських проєктів
«Цікава фізкультура», «Єдина Україна»

Олексій КАЧАН